

Straža v viharju

Izhaja vsak četrtek • Posamezna številka Din 1.50 • Polletna naročnina Din 15.—
Celoletna naročnina Din 30.— • Čekovni račun: „Straža v viharju“, Ljubljana, št. 16.790

Izdaja: Konzorcij „Straža v viharju“ (A. Tepež) • Urejuje: M. Poštuvan
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva 5 • Tisk Jugoslovanske tiskarne (K. Čez)

Ljubljana, 19. nov. 1936

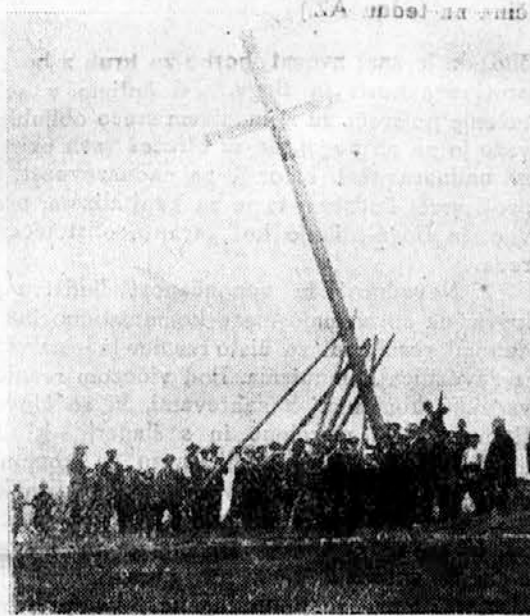
Leto III — Številka 8

Znamenje, kateremu se bo nasprotovalo

»Kraljevo znamenje, križ stoji...« tako smo peli in še pojemo po naših cerkvah. Toda križi, ki smo jih ob tolikih slovesnostih postavili komaj pred dobrim letom, že ne stojijo več vsi. Ni jim sicer še prišel čas trohnebe in preperelosti, pa kljub temu ne stojijo več nad vami kot »življenja luč«. Nekateri so v trdi noči omahnili, sovražnik se je uprl v nje in jih pahnil po tleh.

On, ki je prinesel to veliko znamenje na svet in mu dal večno vsebino, je bil tudi ponoči izdan v roke svojih sovražnikov, s poljubom prijatelja in učenca, ki je bil poklican v sveto apostolsko službo prav tako kakor ostalih enajst. — »Resnično, resnično, povem vam: Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene sovražil prej kot vas. Spominjajte se besede, ki sem vam jo rekel: Služabnik ni večji kot njegov gospod. Če so mene preganjali, bodo preganjali tudi vas.« (Jan 15, 18.)

Križ je znamenje krščanstva. Tudi vsakokratna borba proti krščanstvu ima svoje znamenje, danes se ta borba vodi pod znamenjem sovjetskega srpa in kladiva. In če danes po slovenski zemlji ponoči padajo evharistični križi, je to dokaz, da je borba že tu, pripravljena se podnevi, izvaja ponoči. Prvi so padli meseca maja v okolici Črnomlja, sledilo je razdejanje križa pri Devici Mariji v Polju, v noči od 13. na 14. novembra pa je moral pasti evharistični križ v Dolnjem Logatcu. To ni delo enega posameznika, ki bi obseden od sovraštva do vere in verskih znamenj hodil po deželi in podiral, kar je ljudstvo — ljudstvo, pravimo, ne kaka politična stranka — postavilo. Tudi ni delo razposajenih otrok, ki bi odraslim hoteli ponagajati in bi si ponoči upali v temo, da bi jutranji svit pokazal njihov pogum. Tudi ni delo pijanih veseljakov, ki bi sredi noči stopili v breg, kjer ti križi večina stoji, da bi s podiranjem križev dali duška svoji razgrajski naravi. Otrok ali pijanec bi podrl leso koncem kakega dvorišča, ne pa križa, ki stoji zunaj vasi, po navadi še v bregu. To je delo posameznikov, ki so raztreseni in razpredeni po slovenski zemlji in ki sovražijo glas zvona, sovražijo cerkev sredi vasi in Boga med nami in Njegovo znamenje nad vasjo, ker bi radi videli, da bi pri nas zavladovalo neko drugo znamenje, srp in kladivo. Pri postavljanju križev je sodelovala vsa vas, za podiranje je dovolj, da je v vasi eden

Pred dobrim letom dni

Glejte les križa

*Moje ljudstvo, kaj sem ti storil ali s čim sem te užalil, odgovori mi! Izpeljal sem te iz egipčanske dežele, vodil skozi puščavo štiri-
deset let, hranil sem te z mano in te odpeljal v prelepo deželo;
kaj bi ti moral še storiti in ti nisem storil? Nečuvaj sem te kot
svoj najlepši vinograd, ti pa si postalo moja grenkoba; s kisom
si mi gasilo žito in s suenco si prebodlo stran svojemu Odrešeniku.
Moje ljudstvo, kaj sem ti storil ali s čim sem te užalil, odgovori mi!*

(Iz obredov na veliki petek).

takih sovražnikov krščanstva. Ta si poišče tovariša in gresta z orodjem v roki na bogokletno delo. Vsak križ, ki pade, je samo en člen v dolgi verigi stoletne borbe proti Bogu. To ni borba proti brezposelnosti, to ni borba za boljšo ceno v vasi, to ni borba proti izžemanju kapitalizma, ni borba za izboljšanje socialne zakonodaje, tudi ni borba proti centralizmu ali avtonomizmu ali kakršnikoli politični nevšečnosti, tudi ni borba proti temu ali onemu krajevemu veljaku — podiranje križev je samo eno izmed napadalnih sredstev

borbe proti Bogu. Križ je znamenje Boga, znamenje Kristusa Kralja, njegov prestol. Tisti, ki jih podirajo, to dobro vedo. Ali vemo tako dobro mi, ki smo jih postavljali?

Nekdaj smo imeli gonjo proti duhovnikom, sramotenje škofa in drugih zastopnikov Cerkve, sedaj imamo podiranje križev — kako daleč je še do podiranja cerkva, do Rusije in Španije? Vzkliče »Živijo Španija« smo že slišali, ali naj čakamo dejanj? Ali bi se tisti, ki podirajo križe, kaj bolj obotavljali podirati cerkve? Ali bi tisti, ki si ne upajo braniti

vaskega križa, s kaj večjim pogumom branili vaško cerkev? Tisti, ki se upa lotiti lesenega božjega znamenja, bi se lotil tudi zidanega, obakrat bi vpil: »Živijo svoboda!« Tisti, ki si ne upa braniti leseno božje znamenje, bi tudi zidanega ne branil, obakrat bi tožil: »Kam smo prišli!«

Toda kakor predniki sedanjih sovražnikov božjih, ki so preganjali in sramotili duhovnike, niso nič opravili, niso odpravili duhovnikov, niti mladih dijakov niso prestrašili in zbegali, da ne bi po končani gimnaziji v vedno večjem številu stopali v duhovsko semenišče, tako tudi ti, ki podirajo križe, ne bodo odpravili z naše zemlje teh svetih znamenj, znamenj naše vere in vere našega rodu. In kakor so se naši predniki ustavljali tistim, ki so se borili proti Bogu z govorno in pisano besedo, tako se bomo mi uprli tem, ki so v to borbo prevzeli še žago in sekiro. Če smo do sedaj vero spoznavali in jo imeli za luč, ki sveti skozi življenje, jo bomo sedaj branili! Če smo se do sedaj za vero navduševali, jo bomo sedaj branili! Če smo bili do sedaj Bogu hvaležni za luč vere in mučeniško delo odrešenja, bomo sedaj te svetinje branili in vsa njihova zunanja znamenja! Vsak križ, ki ga je zahrbtna roka podrla, bomo postavili nazaj in če pade stokrat, ga bomo stokrat postavili in če bo treba stražo držati pred njim, jo bomo držali, in če bo treba umreti pod njim, bomo umrli. Nagrobni križi so nam lahko, ob podžiganih ne bomo živeli, ker vemo, da se za našimi telesnimi očmi razprostira še velik, neskončen svet, kjer je križ nekaterim znamenje zmage, drugim znamenje poraza in obsodbe, pripogne pa se pred njim vsako koleno. Evharistični kongres nam Slovencem ni bil prireditel, ob kateri bi zgodovinarjem za majhen denar poslednjič pokazali, kakšne vere je bil slovenski narod do l. 1935 in kakšna bandera je imel. Nam so bile to duhovne vaje, ob katerih smo se znova poglobili v dobroto in ljubezen Njega, za katerega se nam bo boriti in ki nam je obenem najzvestejša pomoč. Zato bomo s temi križi znova izpričali pred celim svetom, da se evharistični kongres iz dneva v dan nadaljuje v sleherni slovenski vasi. Naj bo surovost na drugi strani kakršnakoli, naj bodo verska znamenja še bolj zalezovana in osovražena, naše geslo je bilo in ostane:

Živel Kristus Kralj!

Tri milijone holandskih katoličanov vzdržuje 34 katoliških dnevnikov. Glavna dnevnika »De Maasbode« in »De Tijd« izhajata zjutraj in popoldne. V hiši katoličana ne najdeš nobenega t. z. nevtralnega časopisa.

Angleška katoliška ženska zveza je sklenila, da bo organizirala molitveno antikomunistično fronto. Liverpoolski škof je prevzel protektorat nad to akcijo.

Socialne organizacije francoskih katoličanov: »Confédération française des travailleurs chrétiens«, strokov. organizacija, ki šteje 350 tisoč delavcev. Njeno težko stališče zaradi socialističnih strokovnih organizacij, ki hočejo imeti monopol za delavske zadeve, lajša »Union sociale des ingénieurs catholiques«. Z delavci skuša sodelovati »Confédération française des professions«, organizacija delodajalcev, ki šteje 13.000 članov. Ugodno se razvija »Association catholique de la jeunesse

française«, ki druži delavsko, kmetijsko in mornarsko mladino. Na letošnjem kongresu je bilo 50.000 članov. Družinsko življenje pospešujeta »Associations Familiales« in »Union féminine civique et sociale«, ki poudarjata važnost skrbnosti za družino. Družinsko zavarovanje »Caisses familiales d'assurances sociales« je v l. 1935 doseglo 99 milijonov frankov. Kot vrhovna organizacija nastopa »Union des secrétariats sociaux«, ki ima 72 krajevnih tajništva.

Odbor, ki mu pripadajo odlične katoliške in nekatoliške osebnosti (med njimi westminsterski škof in Bernard Shaw), je izdal poziv, naj se zbere 10.000 funtov za cerkev, ki jo bodo postavili v čast sv. Terezije v Beaconsfieldu kot spomin na pok. Chestertona.

V Pont-Château pri St. Nazaire je okrog 30.000 kmetov protestiralo proti boljševidaciji Francije.

Fronta Moskve

Komunizem se je znal prilagoditi današnjemu povprečnemu in slabo ali polizobraženemu človeku, ki je kljub obilici izobraževalnih društev in drugih pripomočkov za dvig splošne prosvete tako lahkoveren, da gladko nasede najneverjetnejšim izmišljotinam. Za komunizem je zelo dovzetna povprečna plast polizobražencev. Polizobraženec bi rad veljal za izobraženca. Sam se težko dokoplje do pravega razumevanja zamotanih problemov, ki mu jih stavi življenje, zato se zadovolji z neznanstveno, površno in silno lahko rešitvijo, ki mu jo lepo na krožniku prinese komunizem. Tega nazora se potem krčevito drži, meneč, da je rešil zadnjo uganko sveta. In res — komunizem mu daje recept za vse: če bi rad postal bogat, mu obljubi bogastvo; če mu je kdo nevšečen, pri revoluciji se ga lahko znebi; če ga žulijo davki (in koga ne žulijo?) mu obljubi odpravo davkov; če mu ni za to državno tvorbo, mu obljublja drugo; če mu ni všeč trajna zakonska vez, komunizem jo bo odpravil; če hoče svobodo, komunizem mu jo obljubi; če hoče avtonomijo, dobil jo bo; če hoče most, cesto, železnico, knjige, bolnišnico, šolo, vse mu je obljubljeno; če ga tlači kapitalist, komunizem ga bo rešil; če je proti fašizmu, komunizem ga bo odpravil; če je proti vojni, komunizem mu bo pomagal; skratka, komunizem obljublja vsakemu vse in vsem vse, kar si žele. Kdo bo danes pomislil, da takih obljub ni mogoče izpolniti? In — saj končno za izpolnitev obljub niti ne gre, gre le za obljube in za ljudi, ki jih je treba pridobiti. Pa tudi Moskva, ta nekoliko nevšečna Moskva je daleč in rdeči neuspehi SSSR se že kako zakrijejo.

Izmed naštetih krilatic, s katerimi »ljudske« fronte šarijo po svetu, si oglejmo eno zopet nekoliko podrobneje.

Fronta proti vojni?

Kdo si v današnjih strašnih prilikah, v življenju med topovskimi žreli, aeroplani, tanki in plinskimi maskami ne želi miru? Tudi tako imenovana ljudska fronta je tu, tudi ona hoče biti proti vojni, ona hoče celo voditi fronto proti vojni. Komunisti so tako zaukazali, oni komunisti tam za kulisami, ki hočejo ustvariti fronto proti vsem sovražnikom boljševikov.

Komunisti in mir! Ali ni to atentat na zdravo človeško pamet? Ali more verjeti v komunistično miroljubnost še kak človek, ki misli s svojo pametjo? Pa vendar, boste rekli, komunisti organizirajo kongrese za mir, na javnih zborovanjih se kar penijo od prevnete borbe za mir. Res je to. Pa ne zaradi miru, tistega miru, ki si ga vsi želimo. Sovjetska Rusija še ni dovolj pripravljena, ona je razrvana vsled notranjih trenj med trockisti in stalinovci, v njej vlada nezadovoljstvo, gospodarskih uspehov ni, letine so slabe in vlada mora kmetom z vojaštvom odvzemati žito. Ko pa bo Sovjetija dovolj močna, takrat se bodo navodila spremenila, takrat se bodo klici proti vojni spremenili v klice za kanone in aeroplane, kar se v Franciji že danes dogaja!

Z veliko porcijo naivnosti mora biti oblagodarjen tisti, kdor še more verjeti v iskrenost komunistične protivojne borbe. Gonilni sili komunizma sta mržnja in sovraštvo. Cilj marksistično-komunističnega nauka je krvava svetovna revolucija. Brez državljanskih vojn, brez barikad, brez krvi, brez ubijanja milijonov nedolžnih žrtev, brez rušenja kulturnih spomenikov in brez uničevanja duhovnih vrednot komunizma ni! Vsak komunistični agitator ali govornik se bje po zobeh, če postavi zahtevo po miru, istočasno pa zastruplja svojo okolico s širjenjem sovraštva, z mržnjami, pretnjami, z zahtevo po razbijanju, ubijanju in uničevanju. Kaj pomagajo komunistične hinavske deklaracije o miru, proti vojni, ko pa imamo vse polno dokazov o rdeči »miroljubnosti« v Rusiji, Mehiki in sedaj v Španiji, ko vemo, da hoče imeti Sovjetija najmočnejšo ar-

mado na svetu in se v začasno potrebnem miru pripravlja na morda najstrašnejše vojno klanje, kar jih pomni zgodovina; ko nadalje vemo, da je rdeča zastava znak krvi, dvignjena pest — ljudskofrontarski pozdrav — znak sovraštva, neizprosna bojna napoved, da je komunistična himna (internacionala) bojna pesem, da je srp in kladivo znamenje, ki je križu, našemu znamenju, napovedalo boj na življenje in smrt.

Vse dotlej, dokler ne bodo naši ljudskofrontarji, ki so jim usta polna besed o borbi proti vojni in fašizmu, dvignili odločnega protesta tudi proti krvavemu komunizmu in v tem smislu obiskovali ali hvalili ženevske »mirovne« kongrese, vse dotlej bomo imeli o njihovi lažljivi fronti in njihovi miroljubnosti takšno sodbo, kot smo jo pravkar izrekli.

Nevarnost komunizma

(Po predavanju dr. Ahčina na tednu AZ.)

Kljub temu, da je komunizem preganjan skoraj v celi Evropi, kljub temu da lahko deluje samo nezakonito in da ga državna oblast zatira, kjerkoli se pojavi, opazamo, da se vedno bolj in bolj širi.

Mnogokrat gledamo komunistično nevarnost tam, kjer je ni. Ni je n. pr. v tem, kolikor predstavlja kolektivno gospodarstvo samo, kajti Cerkev se znajde v vsakem določenem gospodarskem sistemu. Znala si je urediti odnos do družbenega sistema s suženjstvom, do fevdalnega itd. in bi zmogla to sanfo po sebi tudi z ozirom na kolektivističnega. Zelo verjetno je namreč, da bo v zgodovinskem razvoju v bodočnosti ostalo nekaj oblik, ki jih danes nosi komunizem, toda od njih bi prišlo tudi brez komunizma. Papež poudarja izrečno, da so družbene oblike spremenljive. Seveda je še možna debata, ali bi bil dosledni kolektivistični red res najboljši. Mi to zanikamo, ker ne upošteva človeške narave, toda Cerkev bi živila tudi z njim in bi ga kritizirala kakor se že 150 let bori proti kapitalizmu. Ker pa je vodilni oblastniki ne ubogajo in ker sama nima bajonetov, seveda družabnega reda ne more preobrniti. Samo podružabljenje torej ni ločilnica med nami.

V čem je prav za prav komunistična nevarnost?

Das Kind hat seinen Namen bekommen pravimo temu, kar je dejansko že prej obstajalo pa je dobilo šele sedaj ali pa za sedanjí čas svoje ime. Isto je s komunizmom, ki je samo izraz slabšega dela v človeku, izraz postave mesa, ki se hoče izneveriti redu in zakonom, ki so nad njim in postati sam sebi zakon. Katoličani poznamo javljanje tega duha, ki se javlja v vsakem posamezniku že od upora angelov, padca prvega človeka, babilonskega stolpa pa do danes. Zgodovina nam kaže, da je to teženje vedno močnejše in ima vedno več uspeha v dobah, ki se odtušujejo verskemu življenju. Preko dvoma prosvetljenstva in racionalizma prehaja hedonistični liberalizem v materializem, čigar zadnja skrajnost je prav komunizem. Ta volja, sprostiti se od vseh višjih zakonov je ono, kar pripravlja komunizmu ugodna tla in mu daje neomejeno možnost agitacije. Samo konkretno mora za vsak kraj in čas to teženje določiti, pa že pridobiva, ker nič ne zahteva in vse nudi vsaj v programu.

Motivi, ki pospešujejo napredovanje komunizma.

1. Živimo v težki dobi, ko stoje v ospredju gospodarska vprašanja. Vse nas danes vznemirja skrb, kaj bomo jedli, kaj bomo pili in s čim se bomo oblačili. Vsi živimo v tem ozračju, tudi katoličani. Vendar pa je materialist v teh rečeh pametnejši od nas, ker pač zanika vse, kar se mu v čutni obliki ne javlja. In komunistu se je naravnost genialno posre-

Poglavja iz zgodovine nafte

Stroji in ljudje, banke in tovarne, železnice in ladjedelnice, Zulu-črnci in Evropejci, ljudozrci ter docenti filozofije — vsi so samo lutke, ki jih vodi petrolejski kralj.

Petrolejski kralj, ki je sicer neoficierno, pa zato še bolj absolutistično vladal v svoji palači na Broadwayu 26 v New Yorku, je narekoval cene in vojne, je pa tudi dajal obilne darove za znanost in umetnost.

Za dobo gospodarskega liberalizma značilne zgodbe.

Petrolejski kralj je napovedal boj neki železnici v Južni Afriki. Odtegnil ji je bencin in petrolej. Promet in obrat sta se ustavila,

cesta se je napolnila z brezposelnimi in mesta so bila ponoči brez luči. Med splošnim obupom dospe brzotjavka, da gospodarstvu neobhodna tekočina takoj pride, če so pripravljeni plačati 20% višje cene. Železnica je pristala, gospodarsko življenje se je zopet razvilo — na trgih in cestah pa so tožile gospodinje in moške so razpravljali o zvišanju železniških tarif in o podražitvi industrijskih izdelkov ter življenjskih potrebščin.

V Romuniji so brali poročila o višjih cenah. Videli so, da lahko ceneje prodajajo nafto. Banka je dala kredite, ustanovili so podružnice po Nemčiji, Franciji, Italiji in drugod. Konkurenca je uspela, odjemalcev je bilo dovolj. Petrolejski kralj je začutil, da izgublja odjemalce. Poslal je takoj v Evropo velikanse količine petroleja in znižal cene za 20%. Na borzi se je pojavil nemir, delnice so padle. Pa tudi lastniki romunskih vrelcev so znižali ceno. Rockefeller je znižal cene še za 10 centov in on bi bil lahko delil petrolej in bencin zastonj ali odjemalcem še plačal — tega Romuni niso zmogli. Družba je propadla, banka je morala prenehati, vloge so šle v nič, vrste brezposelnih so se množile in konkurzi so se vrstili drug za drugim. Časopisje je vsak dan poročalo o samoumorih.

Pensilvanski vrelci so gonili ure angleškega kralja. Isti vrelci pa so dajali netiva grmadam za sežiganje mrličev v Indiji. Z rajnim možem je zgorela v plamenu živa vdova. Petrolejski kralj pa je z zadovoljstvom ugotavljal, da se širi prodaja tudi v Indiji.

V Južni Ameriki je razsajala malarija. Na Antilskih otokih, na Kubi, Havani in v Panami so umirali ljudje zaradi anofeles, ki ga niso mogli zatreti. Toda prišla je velikodušna pomoč. Standard Oil je razlila preko močvirij nafto in anofeles je bil zatrt.

Indijanci so se bili za »gorečo vodo«, ki so jo odkrili tu in tam po Južni Ameriki. Krvave bitke in ropanja so se vršila, dokler ni ostal samo eden, ki je lahko ponudil svoje vrelce Rockefellerju. Poveljniki in vojskovodje divjih rodov so bili bitke s svojimi sovražniki za tuj denar. Dobili so ga iz New Yorka za vrelce nafte, ki je bila zanje brez vrednosti.

V Parizu je začelo propadati staro, častljivo poslopje Sorbonne, ki je družila v sebi znanje in znanstveno delo dolge vrste človeških rodov. Toda denarja za obnovo ni bilo. Dal ga je Rockefeller in motna tekočina pensilvanskih vrelcev se je spremenila v svetišče znanosti.

Kustos pariških kraljevskih palač in vrtov je obupaval, ker ni imel denarja, da bi mogel ohraniti umetniške vrednote preteklosti. Sloviti Trianonski grad je bil pred razsulom. Po časopisih je prosil pomoči. Prišel je odziv — iz New Yorka. Vprašal je za višino stroškov — in ček z Rockefellerjevim podpisom je rešil kustosa težkih skrbi. Ameriška nafta je rešila francoski umetnosti važen umetnostni spomenik.

In še je daroval. Za pobijanje ankylostome (8—10 mm dolg črv, ki se obesi na steno tenkega črevesa in povzroča hude bolečine in psihične motnje) je daroval 100 milijonov dolarjev. Zakaj? Da bi 500 milijonov ljudi, ki jih je ta črv ogrožal, ozdravil in s tem dosegel, da bi tudi ti milijoni ljudi postali njegovi konzumenti in plačniki njegovih dobičkov.

Konzumenti so plačevali težke davke petrolejskemu kralju — on pa je v svoji velikodušnosti delil drobtine za muzeje, bolnišnice, cerkve, za znanost in umetnost. In zaradi njegove dobroteljske velikodušnosti so ga ljudje slavili, čeprav je bil samo kultiviran ropar.

Francoski katoliški tisk obsega 56 dnevnikov, 242 tednikov, 20 revij, 199 listov KA, 90 cerkvenih tednikov in 6431 župnijskih listov.

čilo, da je znal zvezati borbo za kruh z borbo proti pravosti in Bogu. Vsi čutimo v sebi teženje po sreči. In komunizem srečo obljublja, veže jo pa na pogoj, da se otreseš vseh ozirov na nadnaravnost. Kdor je za nadnaravnost, je proti sreči ljudstva, ta je za kapitalizem, pravijo, in Boga slikajo kot garanta obstoječega reda.

2. Nevednost in nepoučenost ljudstva je kriva, da sprejemajo mase komunistično laž z delnimi resnicami za čisto resnico in je največja zaveznica komunizma. Pod videzom resnice vzgajajo komunisti z zahtevami, ki so človeškim težnjam prirejene in s šlagerji, ki jih stalno pošiljajo med ljudi, maso za komunizem. Izkoriščajo ugodno vlogo norca, ki lahko v enem dnevu več trdi kakor ume modrec v enem letu ovreči (po sv. pismu). V idejno borbo se ne spuščajo, ker ji niso dorasli. Najboljši material zanje je polinteligenca, ki sprejema komunizem kot hrano svoje žeje po znanju. Za komunizem je namreč potrebna neka omejenost, fanatizem, pretirana naivnost in čezmerni idealizem.

3. Komunizem nastopa kot zdravnik za vse (Elsa fluid na socialnem polju). Kjer začuti težnje po avtonomiji, jo zahteva na ves glas, kjer si želi ljudstvo svobodin, jih zahteva tudi komunizem itd. Seveda ne smeš biti preveč radoveden, da bi se zanimal za natančnejšo vsebino vseh teh gesel in krilatic, ker bi spraviš še šolanega komunistu v zadrego, prav tako ne smeš vprašati, koliko avtonomije in svobodin je v SSSR, ker bi postal nervozen.

Prava nevarnost komunizma.

Komunizem ni nevaren ne na gospodarskem in ne na političnem polju, ker nam ne bi mogel nuditi niti tega, kar imamo sedaj. Nevarnost predstavlja v tem, kolikor je nadaljevanje onega odpora in upora proti Bogu, ki hoče zajeti celega človeka in mu postati nadomestilo za Boga in nadnaravnost in s tem uničuje edini trdni temelj človeški družbi.

Naše delo proti komunizmu.

Prvo in glavno je, da skrbimo za izoblikovanje svojega katoliškega svetovnega nazora znanstveno in praktično z izvrševanjem verskih dolžnosti in vaj. Nadaljnja naša naloga je, da študiramo socialno vprašanje, da se zanimalo za probleme, ki stoje danes v središču življenja. Zanimati se moramo posebno za razmere v SSSR in zbirati podatke o njih, ker bomo tako lahko pobijali komunistično propagando. Ker je močan zaveznik komunizma nevednost, moramo posvetiti več skrbi izobrazbi naroda, predvsem fantov, v svojem domačem okolišu. V sebi moramo gojiti socialni čut, da ne bomo sami v praksi rušili, kar v teoriji gradimo. In nikdar ne smemo pozabiti, pošiljati prošnje za blagoslov našemu delu k Njemu, ki vodi socialno sožitje.

Ko listje odpada ... Teden AZ

Tiste dni, ko začne rumeneti listje po naših gozdovih in sadovnjakih, ko se Pohorje obleče v razkošno pisano jesensko obleko in ko veter premetava slikovito barvano listje po zraku, ga podi po ulicah in cestah ter okrog hiš in ga valja po blatu, se vsako leto spomnim na bolnika, ki so ga padarji pred mojimi očmi obvezovali. Majhen sem bil takrat in nič nisem razumel tega, kar se je dogajalo okrog mene; vse se mi je zdelo tako čudno in žalostno slovesno, pa kruto in neverjetno obenem, da mi je do danes ostal spomin na tiste dni in da mislim na tega trpina vso jesen, dokler ne zapade sneg in še med letom mi stopi večkrat pred oči.

Majhen sem še bil takrat in veliko so mi vedeli povedati o njem. V mojih očeh je bil velik ne samo po postavi — bil sem pač še majhen in sem vse po sebi meril — ampak tudi po delih, da sem ga spoštoval in vzeljubil. Pravili so mi o njem, da je mlad prišel v vas in postal njen gospod, pa so ga v službo gospodu z graščine spravili. Puntal se je in branil pred tujimi roparji svojo zemljo, po tuje so ga učili, pa je po naše govoril in pisal in katero o kralju Matjažu pa o Martinu, ki je sol tovoril, povedal; in še drugega veliko so vedeli o njem povedati. Končno so ga v vojaško suknjo vtaknili, da bi se za gospoda bil, pa je ušel in čez čas po svojem gospodu udaril in si vzel zemljo, ki je bila njegova last že dolgo. On jo je obdeloval in s svojim znojem gnojil, pa so gospodje rekli, da mu je vse ne dalo. In je bil trmast; ni se dal odgnati z zemlje. Na mejo, kjer so mu zemljo razdelili, se je vlegel in dejal: »Dokler še diham in se v mojih žilah kri pretaka, ne grem stran od tod!« Toda gospodje so pisali na bele papirje in s pečati opremili pismo, da je zemlja razdeljena: en del dobi on, enega njegov zgornji, enega pa njegov desni sosed. Pa še se ni vdal. In gospodom je bilo dovolj. Poklicali so padarje in so jim ukazali: »Zvežite ga na zemlji in kjer leži preko črte, kot smo jo določili mi, ga podvezite, da mu bo otrpnil oni del telesa, ki ga preko svojega zemljišča razteza. In zgodilo se je. Podvezali so mu desno nogo in levo roko; glavo pa je v silovitem zagonu sklonil nad prsa, da mu je niso podvezali.

Videl sem ga, kako je trpel. Zakričati je hotel svojo bol, da bi jo slišal ves svet, pa so mu robec v usta potlačili in ko je desnico stegnil in pismo napisal, so mu pismo zažgali. Takega sem ga videl. Vsako leto mislim nanj in pravi, da mu je še vedno tako hudo. Zato sem sklenil to jesen, da ga zopet obiščem, čim bom le utegnul.

V soboto je prispel v Ljubljano tov. Barta Josef, cand. prava, kot zamenjanec SDZ in Ustredie Slovenskeho Katolickeho študentstva. Pozdravljamo ga v naših vrstah in mu želimo prijetno bivanje med nami.

Razpis

»Slovenska dijaška zveza« v Ljubljani razpisuje mesti izmenjenca za Bratislavo in Brno.

Pogoji:

1. Mora biti član katerega v »Slovenski dijaški zvezi« včlanjenega društva (potrdilo o članstvu!).
2. Delovanje v naših društvih (kratek opis!).
3. Prosilec mora biti vsaj v tretjem semestru študija.
4. Mora poznati v glavnih obrisih kulturne, gospodarske in politične razmere pri nas ter v Čehoslovaški.
5. Mora poznati ustroj in delovanje »Slovenske dijaške zveze« (akademijskih društev, Pax Romanae, Slavicae Catholicae).
6. Mora imeti sredstva za nabavo dokumentov in za potovanje.

Prošnje, ki morajo ustrezati vsem gori navedenim pogojem, je vlagati na naslov »Slovenska dijaška zveza«, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5, do incl. 25. novembra 1936.

AZ je letos priredila teden predavanj za novince. V ponedeljek, 9. t. m., je predaval g. Avsenek o doživljajih iz Rusije pred revolucijo in med njo. Predavanje je bilo silno zanimivo in je izzvenelo v tem smislu, da boljševizem ne more trajno uspeti, ker ne upošteva človeka kot človeka, ampak kot stroj. Inteligenca v boljševizmu ne igra nobene vloge, zato je čudno, da se pri nas prav inteligenca navdušuje zanj. Kot zdravilo za komunistično navdahnjenje in za komunizem navdušeno mladino priporoča, da bi jih za leto, dve, poslali v SSSR in bi se gotovo vrnili kot nasprotniki komunizma, kot se je to že mnogim zgodilo.

V torek je predaval g. prof. Cepuder o morali boljševizma. Naslov je bil nekoliko preozek, ker je g. predavatelj orisal tudi današnje moralno stanje Rusije. Po uvodnih besedah o naši dobi, ki jo označujejo masovni pokreti, je g. predavatelj navedel Tukididove besede o pokvarjeni moralnosti Grkov v dobi peleponeške vojne; iste besede skoraj v celoti veljajo za našo dobo. Komunisti nam obljubljajo rešitev, toda njihovo celotno udejstvovanje priča, da oni le povečujejo današnjo nenravnost. Nato je g. predavatelj podal sliko sovjetskega dela od revolucije (ki jo je sam doživel kot ruski ujetnik) pa do današnjih dni. Končno nam je podal sliko današnjih ruskih razmer z etičnega vidika. Za sedaj je ta slika še zelo mračna in nerazveseljiva; v Rusiji ne morejo več vzgojiti človeka v etično osebnost.

V četrtek je g. ravnatelj Gabrovšek predaval o krščanskem socializmu. Podal nam je pregled o njegovem pojavu in razvoju. Po izidu okrožnice Quadragesimo anno so izraz večinoma opustili in upamo, da ga bodo tudi tisti, ki so še vedno navdušeni zanj. Pojav sam na sebi je bil znak strahu na naši strani in zdvajanje nad tvorno močjo katolicizma pri ureditvi socialnega sožitja ter je mnoge privedel do skrajne točke, odkoder so prešli v marksizem.

Kot zaključek predavanj med tednom je AZ priredila 15. XI. manifestacijsko zborovanje kat. akademikov za katolicizem in slovenstvo. — Ob tričetrt na 11 smo se zbrali v dvorani Akademikega doma. Zborovanje je najprej pozdravil v imenu slovaških katoliških akademikov tov. Barta, ki je v Ljubljani kot zamenjanec Slov. dijaške zveze. Nato je govoril zastopnik slov. kat. akademikov o temi: »Zvestoba papeštvu«. Glavna misel njegovega govora je izzvenela v besedah: »Ne Zeneva, ne Berlin, ne Moskva, ampak skala Petrova hrani resnico, ki jo utrujeni otroci iščemo.« — Zastopnica akademičark je podala poglede Savičarke na zunanje in notranje življenje v naših društvih. Spregovoril je tudi zastopnik novincev. Mladi akademiki, ki prihajajo iz razkropljenih slov. gimnazij, so po svojem zastopniku izjavili, da hočejo nadaljevati borbo, dokler ne bo dokončno zmagala katoliška in slovenska misel na slovenski univerzi in med slovenskim narodom. — Končno je govoril še zastopnik bogoslovcev o potrebi »enotne, disciplinirane, bojne fronte katoličanov« proti vsem modernim zmotam, za novo renesanso katolicizma na vseh poljih človeškega udejstvovanja. — Za konec smo vsi stoje zapeli himno: »Povsod Boga«.

Angleški katoliški sociolog, konvertit Christopher Hollis je bil na željo Roosevelta poklican v Washington za svetovaleca ameriške vlade v gospodarskih stvareh. Njegovo imenovanje ponovno dokazuje, da je sholastični socialni nauk, na čigar temeljih prav gradi, pomemben tudi za kapitalistično ameriško gospodarstvo.

Levičarji zapustili juridični občni zbor

Štiri razgrajače je občni zbor izročil senatu

V soboto, 14. t. m. se je vršil v zbornici občni zbor DSJF, ki je najmočnejše strokovno društvo na slovenski univerzi. Voden ga je predsednik Orožen, ki je zelo odločno in spretno reševal mnoge kritične situacije, ki so jih povzročali neresni levičarji.

Iz poročil odbornikov je bilo razvidno, da so vložili vse svoje sposobnosti, da bi društvo ustrezalo čim bolj svoji nalogi. Tako so tudi letos pridno nadaljevali z izdajo skript in jih imajo v zalogi v vrednosti 15 tisoč dinarjev. Tu se je posebno odlikoval akademik Mikuž. Knjižničar Briški je predvsem grajal postopanje mnogih akademikov juristov, ki neredno vračajo izposojene knjige in delajo s tem krivico svojim tovarišem. Predsednik Orožen je poročal o uspešnem sodelovanju odbora pri snovanju nove reprezentančne organizacije. Nadalje je poročal o uspešnem strokovnem delu društva, o ekskurzijah pod vodstvom profesorjev in o predavanjih, ki jih je priredilo društvo. Na predsednikov predlog je občni zbor poslal posebne zahvale gospodom profesorjem, ki so bili društvu posebno naklonjeni. Pri revizijskem poročilu se je vnela majhna debata o razrešnici, ki so jo povzročili revizorji. Končno je dobil odbor razrešnico, predsednik Orožen, knjižničar Briški in ref. za skripta Mikuž pa razrešnico s pohvalo. Ta prvi del občnega zbora je potekel v lepi harmoniji in resni strokovni debati. Ogenj v strehi pa je nastal, ko je predsednik prešel na naslednjo točko dnevnega reda, na volitev odbora. Sporočil je, da so bile vložene tri liste, da pa o listi, ki je bila vložena pod firmo »slovenska fronta«, odbor ni mogel sklepati, ker ni bila sestavljena v skladu s pravili. Na listi namreč niso bile označene vloge posameznih odbornikov. Nadalje je bilo na listi 19 odbornikov, dočim jih pravila predpisujejo samo 17. Tako sta prišli v poštev samo lista kat. akademikov z nosilcem Kiklom in lista nacionalističnih akademikov z nosilcem Raičem. Sedaj so pričeli pristaši liste »slovenske fronte« pozivati občni zbor, naj ja dovoli predloženo listo. Apelirali so na kolegialnost, sklicevali so se na demokracijo in na navade v prejšnjih letih. Toda predsednik Orožen je izjavil, da nikakor ne more preko pravil. Če se juristi ne bodo držali pravil, kdo se jih potem še naj drži. Sicer pa je vprašal za mnenje o tej listi tudi gg. univ. prof., ki so mu odgovorili, da ne bi mogli priznati veljavnosti občnega zbora, če bi se pripustila h glasovanju lista, ki nasprotuje pravilom. Na podlagi vsega tega je občni zbor z ogromno večino odklonil listo »slovenske fronte«.

Sedaj so pristaši te liste zagnali huronsko vpitje. Posamezni akademiki so prihajali pred predsedniško mizo in tolkli po njej ter grozili predsedniku. Predsednik jim je dajal v začetku opomine, kar pa ni zaleglo. Posamezniki, znani kričači na vseh akademskih zborovanjih, so na levici vpili, da so to fašistične metode in se začeli nevarno približevati predsednikovi mizi. Predsednik jih je nekaj izključil in pozval, naj se odstranijo z zborovanja.

Desnica vpilje: ven z njimi. Obe skupini se približujeta predsednikovi mizi in začenja se že posamezno prerivanje. Predsednik s povzdignjenim glasom zagrozi, da bo zaključil občni zbor in vso odgovornost naprtil nemirnežem. Za nekaj minut je prekinil občni zbor in potem ob otvoritvi izjavil: Vprašam, ali so to fašistične metode, če naj velja pri nas za vse enaka pravica in enaki pogoji? Tovariši, ki se sklicujejo na demokracijo in kolegialnost, nam hočejo s silo onemogočiti občni zbor, napraviti nered, in mene odgovornega za uničeno imovino. (Močno pritrdjevanje.) Akademik Pukšič prosi za besedo in ko jo dobi izvaja: Ker je na listi »slovenske fronte« 19

odbornikov, biti jih pa mora samo 17, mi niti ne vemo, katera dva naj sedaj črtamo. Lahko črtamo prva dva ali pa zadnja dva. Rok za vložitev list je bil do petka opoldne in bi se tovariši lahko takrat potrudili in ne, da nas sedaj zaradi svoje liste tu eno uro ovirajo. Sicer pa, če že niso zmožni pravilne liste sestaviti, tudi za kandidate niso zmožni (burno odobravanje). Levičarji vpiljejo, da se volitve ne bodo vršile in zahtevajo debato o tem, kdo je sploh član. Na vsak način hočejo onemogočiti nadaljevanje občnega zbora. Predsednik izjavi, da bo posamezne razgrajače izročil univ. senatu in zaključil vsako debato. Preide na volitve in pozove skrutinatorje, da prevzamejo svoje mesto. Ko vidi levica, da ne doseže nič, zapusti zborovanje na poziv akademika Krivica med burnim smehom in ploskanjem ostalih.

Sedaj se je občni zbor v redu nadaljeval. Pri volitvah je dobila lista kat. akademikov z nosilcem Kiklom 111 glasov in je napredovala za 7 glasov od lanskega leta. Lista nacionalistov je dobila 135 glasov in je s tem dobila predsednika kakor vsako leto.

Med številnimi samostojnimi predlogi je sprožil debato predlog akademika Kikla, naj društvo ukrene vse potrebno pri oblasti in znanstvenikih, da se bo skrbelo za čistost slovenskih pravnih izrazov. Tu so nekateri nacionalistični akademiki razlagali svoje stare teorije o odnosih slovenskega in srbo-hrvatskega jezika. Akademik Kikl je v znak protesta proti takemu nerazumevanju slovenskih potreb umaknil svoj predlog.

Soglasno je bil sprejet predlog na občnem zboru, da se izročijo akademiki Krivic, Klemenčič, Pavlič in Zupan univ. senatu, ker so izzivali nered in očitno imeli namen, da onemogočijo redni potek občnega zbora. S tem je bil občni zbor zaključen.

Pri tej priliki moramo poudariti razveseljivo dejstvo, da večina trezne akademske mladine hoče na vsak način onemogočiti poizkuse, ki bi mogli naši univerzi škoditi. Naš list je stalno poudarjal, da je univ. oblast dolžna skrbeti za redno in mirno delo na univerzi. Pa to se ji v preteklosti ni zmeraj posrečilo. Sedaj so pa akademiki sami vzeli stvar v roke in so neresnežem onemogočili delo. Seveda bo morala univ. oblast tudi svoje storiti. Brez dvoma se ne more na univerzi več dogajati to, kar se je zgodilo v četrtek pri neki čisto narodni proslavi. Zastopnik primorskih akademikov je na nečuvnen način žalil kat. svetovni nazor, Cerkev in papeža kot cerkvenega poglavarja. In vse to pred zastopnikom rektorja in pred nekaterimi gospodi profesorji. Mislimo, da tudi na svobodni univerzi ne sme biti dovoljeno, da nasprotniki katolicizma izrabljajo najsvetejšo proslavo, da tam smešijo katolicizem in delajo za se propagando. Zastopnik primorskih akademikov je dejal, da je papež slovensko ljudstvo prodal za 30 srebrnikov, kakor Judež Iskarijot... In da je Kristusa skušal satan, pa mu ta ni podlegel, ker je bil Bog. Papež pa je podlegel, ker je človek in Italijan. Seveda so vsemu temu besno pritrdjevali komunisti in delali huronsko vpitje. Izdali so tudi letake, čisto politične vsebine, ki jemljejo vsako resnost taki proslavi.

Razumljivo je, da se katoliški akademiki takih »komemoracij« ne bodo udeleževali in je ta sklep sprejela AZ že lansko leto. Letos je bila v pravilnosti svojega sklepa samo še potrjena. Priredila pa je komemoracijo 8. t. m. v Akademskem domu sama zase. (Prisoten je bil tudi povabljeni zastopnik primorskih akademikov.) Obravnavala je predmet z vso resnostjo in stvarnostjo, kakor pač to ta stvar zasluži.

Pridobivajte nam novih naročnikov!

Z zagrebške univerze

Izredni občni zbor agronomov.

Marksisti so letos razvili pri vseh strokovnih društvih močno propagando proti dosedanjemu sistemu volitev po listah, ki je splošno v veljavi na zagrebški univerzi.

Na agronomski fakulteti se jim je posrečilo, da so zbrali tretjino podpisov članov agronomskega kluba in dosegli, da se je sklical izredni občni zbor, ki naj bi sprejel nov način volitev (po d'Hontovem sistemu) in pa predlog, da mora odbor sklicati vsak mesec članski sestanek. Na teh sestankih naj članstvo prerešeta razna važnejša vprašanja in tudi za odbor obvezno sklepa. Kot eno takih važnih vprašanj so omenjali štrajk, češ da je odbor že večkrat proti volji članstva zavzel odklonilno stališče.

V soboto, dne 14. novembra, se je občni zbor vršil. Marksisti so za ta občni zbor pripeljali prav vse svoje somišljenike. Kljub temu je izredni občni zbor z glasovanjem ovrzel obe njihovi zahtevi, priznati pa moramo, da je šlo zelo težko. Večinski princip se je rešil z enim glasom večine (118:117), obvezne članske sestanke pa je odklonilo 90 članov proti 83-tim. Slovenski katoliški akademiki-agronomi so se občnega zbora udeležili v polnem številu. Ker so spoznali, da sta obe zahtevi v interesu marksistov, ki bi si na ta način olajšali rovanje in izrabljanje »strokovnosti« v svoje namene, so glasovali s hrvatskimi nacionalisti in tako odločili zmago. Pravila so ostala nespremenjena.

Občni zbor medicincev

V petek, 13. t. m. se je vršil občni zbor medicinskega društva. Razen povsem strokovnih zadev, s katerimi se društvo peča, je bila predmet obširne debate akcija za novo bolnico. Pokazala se je odločna volja vseh, da po začetni poti vztrajajo in napredujejo. Zelo neokusno opazko pa je pri debati pri tej točki napravil bolgarski akademik Kamenov, ki je dejal, naj se pošlje ljubljanskemu škofu spomenica s pismom, naj škof izroči denar, katerega zbira za katoliške cerkve, bolnici.

Pri volitvah so na medicinski fakulteti le-

tos po letih nastopili katoliški akademiki s samostojno listo. Dobili so 37 glasov in so od lanskega leta napredovali za 20 glasov. Vse ostale skupine so združeno nastopile z nasprotno listo, ki je dobila 81 glasov. Za to listo so glasovali bolgarski akademiki.

Govorilo se je, da bo obsegalo delo novega odbora tudi »borbo proti fašizmu«. Radovedni smo, v kaki obliki misli ta svoj namen v strokovnem društvu medicincev uresničiti?

Iz Kanade

Tudi v Kanadi imajo »ligo proti vojni in fašizmu«. V njej gospodujejo komunisti, ki jo pod krinko »dela za mir« izrabljajo v svoje razkrajalne namene. Predsednik lige proti vojni in fašizmu je šel pred nedavnim v Španijo in privedel s seboj tri komuniste, da bi z njimi hodil po deželi in nabiral denar za špansko državljansko vojno. Komaj pa so začeli s svojo brezbožno agitacijo, s sramotanjem papeža in podobnim, se je vzdignilo kanadsko katoliško in protestantsko prebivalstvo in doseglo pri oblasti, da jim je prepovedala trošenje laži. Ni jim preostalo nič drugega, kot da so pobrali šila in kopita. Zavednost kanadskih kristjanov je triumfirala.

Na praznik Kristusa Kralja so kot odgovor na tako hujskanje in netenje sovraštva katoliški priredili velikanska zborovanja, ki so se v Québecu in v Montréalu spremenila v prave demonstracije. V Québecu so bili poleg kardinala Villaneuvea navzoči tudi najvišji posvetni oblastniki, kot predsednik province in mestni župan. V Montréalu so zborovali predysem delavski sloji. Zaključek in enoten klic zborovanj je bil: boj gospodarski diktaturi kapitalizma, za boljši, bolj človečanski položaj delavca, za nov socialni red po papeških okrožnicah, boj komunizmu do iztrebljenja in to zaradi njegove laži, s katero zapeljuje nepoučene.

Da bi bil boj za nov družbeni red in boj proti lažnivemu komunizmu uspešnejši, bodo začeli izdajati poseben list »L'Ordre Nouveau« (Novi red), ki ga bodo pisali univerzitetni in drugi profesorji in bo namenjen predvsem izobražencem.

»Straža« hoče vzdramiti vse slovenske katoliške sile. Zato jo podpre!

S študentovsko palico po Beli Krajini

Zemlja, ki nudi očem prijetno spremembo, pa naj pade človek s »Kranjskega«, izza Goričancev, ali s Hrvaškega, preko Kolpe — ob robu slovenske narodnostne meje. Ime te svojstvene deželice se v zadnjem času pogosto imenuje: gospodarsko življenje je pasivno, več se brezposelnost, dekleta odhajajo v mesta, siromašnih ljudi se polasča naveličanost in nezadovoljstvo, opozicija ima lahko delo, opozicija, ki ima denar, blago in v široko odprtih ustih obljube sončne bodočnosti —

Oglejmo si nekoliko bliže, brez rožnatih naočnikov, to zanimivo zemljo — kot popotniki, ki hočemo odnesti vtise pristnega, realnega življenja.

I.

Pokrajina.

Bela Krajina se imenuje tisti del našega narodnostnega ozemlja, ki ga družijo z ostalimi Slovenci kočevski gorski gozdovi in Goričanci (zapad in sever), loči pa od Hrvatov Kolpe (jug in vzhod). Meja Kolpe je tako izrazita ko le kje. To je popolnoma razumljivo, če pomislimo, da smo imeli Slovenci in Hrvati kot celota v zgodovini le malo skupnih akcij (turški napadi in kmečki upor 1573). Komunikacija

med širšimi plastmi ljudstva je bila zelo majhna, ne le zaradi neugodnih prometnih sredstev, marveč iz druge miselnosti, ki se kaže v duši posameznega naroda.

Zemlja je prav za prav Slovenija v malem. Ima svojo Dolenjsko (ravna površina z gozdovi, trtji, polji, sadovnjaki — pas ob Kolpi od Metlike do Vinice ima na sebi skoraj nekaj panonskega), Gorenjsko z kostanjevimi in bukovimi gozdi: zapadno od železniške proge, z Mirno goro, »belokranjskim Triglavom«, za vsakega Belokranjca je sramotno, dokler se ne povzpne na 1048 m visok hrib, kjer je planinska kočica in romarska cerkva Svetega Frančiška (in Belokranjci radi hodijo tja — ob suši, za lepo vreme, da pomolijo, ob planinskih prireditvah, da se razveselijo), in končno tudi Notranjsko, ki je pust, stisnjen pas med kraškimi hribi na severu in zapadu in globokim kanjonom Kolpe na jugu.

Pojdimo še bliže, ne z avtomobilom ali motornim kolesom po široki cesti, peš pojdimo kakor študent, ki nima denarja in računa le na toplota, zvesta gostišča — farovže. Začnimo na prvi postaji, kjer se je ustavil vlak na poti s »Kranjskega« v Semiču!

Semič

Postaja sama je nadvse slikovita: krog in krog cveto raznobavne vrtnice, peron je čist, zidove ovija bujna vinska trta, iz oken silijo k soncu celi grmi rož — in sonce je tako vro-

Nove publikacije

Ker je v zadnjem času nastopila v naši državi kar cela poplava novih časnikov in publikacij, zato prinašamo zanimivo informativno statistiko novjših, od katerih so že nekateri zaspali.

Ljubljana: Tedniki: »Stara pravda«, »Mi mladi borci«, »1551«, Slovenska zemlja«. Štirinajst dnevniki: »Naša misel«, »Zbor«, »Delavski obzorik«, »Odrski vestnik«, »Mlada pota«, »Naša volja«. Mesečniki: »Brazda«, »Glas ljudski«, »Glas mornarjev«, »Slovski glas«, »Sokol«, »Slovanski svet«, »Upokoje-nec«, »Iskra«, »Luč«, »Mi Bežigradci«, »Naša moč«, »Naše morje«, »Dravska pošta«, »Nova obzorja«. — »Naš Zoo« (po potrebi), »Umetnost«.

Maribor: Tedensko: »Delavska fronta«. Mesečniki: »Piramida«, »Kmečka žena«. Poljubno izhaja: »Slovenska straža«.

Celje: Mesečno: »Zagorski zvonovi«.

Jesenice: Štirinajst dnevniki: »Na me-jah«.

Kamnik: Štirinajst dnevniki: »Edinost«. Rajhenburg: Štirinajst dnevniki: »Naš prijatelj«.

Murska Sobota: Mesečnik: »Mladi Prekmurec«. Letno: »Kovran«.

Čakovec: Tednik: »Medjimurje«. Letno: »Središka osa«.

Zagreb: Dnevnik: »Hrvatski dnev-nik«, »Narodni list«. Tedniki: »Srpska reč«, »Odjek«, »Glas slobode«, »Mlada Hrvatska«, »Glasnik«, »Jugoslovenske novine«, »Rad-nik«, »Hrvatska istina«, »Hrvatski buzdo-van«, »Seljački dom«. Štirinajst dnevniki: »Hrvatski namještenik«, »Nova riječ«, »Srpska Zora«, »Gospodarska sloga«.

Slavonska Požega: Tednik: »Glas udružene opozicije«.

Split: Tednik: »Jugoslovenska Riječ«. Štirinajst dnevniki: »Jugoslovenski turizam«, »Pučki list«.

Sušak: Tednika: »Hrvatska misel«, »Zbor«.

Sarajevo: Tedniki: »Pokret«, »Male novine«, »Pravda«, »Naša domovina«.

Subotica: Tednika: »Jugoslovenska zajednica«, »Smotra«.

Osijek: Tedniki: »Slobodna riječ«, »Die Drau«, »Hrvatski narodni glas«.

Novi Sad: Tednika: »Narodna Svest«, »Jugoslovenski narod«.

Petrovgrad: Tednika: »Budjenje«, »Ilustriertes Wochenblatt«.

Zemun: Tednika: »Naša reč«, »Narodni list«.

Belgrad: Dnevnik: »Samouprava«, »Beograder Tagblatt«. Zopet je začela izhajati »Štampa«. Tedniki: »Politička smotra«, »Seljački pokret«, »Zvono«, »Slovenski jug«, »Politički pregled«, »Akademski štampa«, »Jugoslovenski glas«, »Odjek«, »Narodna volja«, »Jugoslovenska privredna korespondencija«. Mesečniki: »Život sela«, »Jugoslovenski ekonomist«, »Zajednica«, »Učiteljski glasnik«, »Belgrajski Slovenec«.

Užice: Tednik: »Zbor«.

Apatin: Tednik: »Vaterland«.

Cetinje: Tednik: »Narodni list«.

Derventa: Ukrajinski tednik: »Ridno Slovo«.

Petrovaradin: Tednika: »Magyar-nep« (madžarski), »Deutscher Beobachter« (v nemščini).

Tudi v Banjaluki napoveduje dr. Šutej nov list SDK.

Iz te pregledne statistike je razvidno, da prevladuje sistem tedenskih publikacij. Radovedni smo le, koliko izmed te kopice ni muh enodnevnice? Kdo jih kaj čita? In kdo neki jih vzdržuje?

Tednik »Slovenija« in krog okoli nje se že dokaj let hvalevredno zavzemata za slovenstvo. Samo pri odgovornih urednikih — vsaj zdi se tako — ima ta krog nekoliko nesrečno roko. Tako je n. pr. sedanji odgovorni urednik »Slovenije« bivši mariborski semeniščan, nato jadranas in jugoslovanski nacionalist, g. Tone Klemenčič, ki je še pred kakim letom na nekem zborovanju na univerzi napadel »klerikalce« zaradi nekkih letakov, v katerih so protestirali proti zapostavljanju slovenščine.

ŠTRAJKA NE BO.

V šesti številki smo registrirali številne govornice o možnosti štrajka. Ker s tistimi elementi, ki štrajk zagovarjajo, nimamo nobenih zvez, se o stvari podrobneje nismo mogli informirati. Sedaj pa »Ak. glas« — 1551 — označuje našo vest za alarmantno in iz verodostojnih virov, ki so mu gotovo bližji kot nam, poroča, o štrajku ni govora. »1551« bo že vedel, torej štrajka ne bo!

bi, o miru, o strahovanju, ki ž njim grozijo, ako vse eno nič ne pomaže. Nazadnje bo potožil, da je polje soc. kulturnega dela v fari ogromno in da bi bilo treba delavcev. Potolažiš ga, rečeš: Nas mladih je, ko bomo imeli izpite za sabo, bomo prišli. Zdej smo pa samo popotniki: komaj zasadimo lopato, že zakliče Ljubljana, Zagreb. In moramo v mračne učilnice, h knjigam — kaplani, župniki pa ostanejo po farah — pri vrtcih, družbah, društvi, šolah, cerkvah in čakajo, da bomo prišli mi pomagat in nadaljevat.

Po obilnem kosilu pokusiš vino in ga ne moreš prehlaviti. Vprašaš za pot, spremil te bo in mu bo hudo, da že odhajaš. Ko se mu zahvaljuješ za postrežbo in mu stiskaš roko, se niti malo ne zavedaš, kako prijetno spremembo si mu naredil. Nazadnje moraš obljubiti, da se boš nazaj grede spet oglasil. Potlej ti pokaže pot, bližnjice in se obrne. Slečeš suknjič in mahneš po cesti. Semiški jagnedi so zmerom manjši, sivkasti zvonik tone v poletni sopari. Romarski Smuk in grajske razvaline ostanejo visoko na levi.

Na obeh straneh so peščene njive, ljudje žanjejo ječmen. Pozdravi jih »Bog daj srečo!« in žanjice bodo dvignile glave. »Bog daj, Bog daj zdravje!« Potlej boš vso pot razmišljal, ali so ti ljudje za komunizem. Zamahnil boš z roko in se nasmehnil. Da bi dali še to svojo zemljo iz rok? Kje!

(Dalje.)